

A határozatok végrehajtására vonatkozó eljárások - Belgium

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?
- 2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?
- 3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?
 - 3.1 Az eljárás
 - 3.2 A főbb feltételek
- 4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege
 - 4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?
 - 4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?
 - 4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?
- 5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?
- 6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?

Ha az adós önként nem tesz eleget a bírósági határozatnak, akkor a jogosult bírósági úton kényszerítheti ki a teljesítést; ezt kényszervégrehajtásnak nevezik. Ehhez végrehajtható jogcímmre van szükség (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1386. cikke), mivel annak során beavatkozás történik az adós személyes jogi szférájába. Ilyen jogcím általában a bírósági határozat vagy a közjegyzői okirat. Az adós magánéletének tiszteletben tartása miatt a jogcímet bizonyos esetekben nem lehet érvényesíteni (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1387. cikke). A jogcím végrehajtását bírósági végrehajtó végzi.

A kényszervégrehajtást általában pénzkövetelés behajtására használják, de alkalmazható valamely cselekmény teljesítésének vagy valamely cselekménytől való tartózkodás kikényszerítésére is.

A másik fontos szempont a kényszerítő bíróság (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1385a. cikke). Ez az eszköz arra szolgál, hogy nyomást gyakoroljanak az elmarasztalt személyre a bírósági határozat teljesítésének ösztönzése érdekében. Bizonyos esetekben azonban nem szabható ki kényszerítő bíróság: amikor az érintett személyt pénzüsszeg megfizetésére vagy munkaszerződés teljesítésére kötelezték, vagy amikor az összeegyeztethetetlen lenne az emberi méltósággal. A kényszerítő bíróságot azon jogcím alapján kell végrehajtani, amely miatt kiszabták, ezért nincs szükség további jogcímmre.

A pénzüsszeg megfizetésére kötelezett személy esetében a követelést az adós vagyonából hajtják be, amit lefoglalásnak neveznek. Különbséget tesznek a lefoglalt vagyontárgy típusa (ingó vagy ingatlan) és a lefoglalás jellege (biztosítási intézkedésként fogantatosított lefoglalás és bírósági határozat végrehajtása során fogantatosított lefoglalás) között. A biztosítási intézkedésként fogantatosított lefoglalást veszélyhelyzetben alkalmazzák, hogy a vagyontárgyat a bíróság védelme alá helyezték: a helyzetet befagyaszttják a későbbi végrehajtás biztosítása érdekében. A lefoglalással érintett személy többé nem tartja ellenőrzése alatt a vagyontárgyat, nem értékesítheti, és nem ajándékozhatja el azt. Ha az adós vagyontárgyát bírósági határozat végrehajtása során foglalják le, azt értékesítik, és a bevételt a jogosultnak adják át. A jogosultat nem illeti meg jog a lefoglalt vagyontárgy felett, csak az értékesítésből származó bevételre jogosult.

Ezenkívül a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1445. és azt követő cikkeinek alkalmazása során harmadik félnél történő lefoglalást elrendelő végzés is kibocsátható (lásd lent).

Az ingóságok vagy ingatlanok biztosítási intézkedésként és végrehajtás során foganatosított rendes lefoglalása mellett különös szabályok vonatkoznak a hajók lefoglalására (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1467–1480. és 1545–1559. cikke), a zárolásra (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1461. cikke), a visszatéríttetésre (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1462–1466. cikke), valamint a nem betakarított gyümölcsök és takarmánynövények lefoglalására (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1529–1538. cikke). A jelen dokumentum további része kizárólag a rendes lefoglalással foglalkozik.

2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?

Bírósági végrehajtók és végrehajtási bírák. Az utóbbiak rendelkeznek hatáskörrel a végrehajtással kapcsolatos jogviták elbírálására.

3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?

3.1 Az eljárás

2.1.1. Biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás

A biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalást főszabály szerint a végrehajtási bíró engedélyezi sürgősség miatt (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1413. cikke). Az engedély iránt kérelmet kell benyújtani, amelyet a másik fél meghallgatása nélkül (*ex parte*) bírálhatnak el (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1417. cikke). Ugyanaz a kérelem nem nyújtható be egyidejűleg ingó és ingatlan lefoglalása iránt. Ingatlan lefoglalása iránt minden esetben külön kérelmet kell benyújtani.

A végrehajtási bíró legkésőbb a kérelem benyújtásától számított nyolc napon belül határoz (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1418. cikke). A bíró határozhat úgy, hogy megtagadja az engedélyt, vagy teljes egészében vagy csak részlegesen megadja az engedélyt a jogosult részére. A végrehajtási bíró határozatát kézbesíteni kell az adósnak. A határozatot átadják a bírósági végrehajtónak, aki ezután megteszi a szükséges lépéseket annak végrehajtása érdekében.

Van egy fontos kivétel e szabály alól, amikor nincs szükség a végrehajtási bíró engedélyére: minden bírósági határozat biztosítási intézkedésként foganatosítandó lefoglalás engedélyezésének minősül a meghozott határozat tekintetében (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1414. cikke). Ebben az esetben is fenn kell állnia a sürgősségnek. A bírósági határozatot egyszerűen átadják a bírósági végrehajtónak, aki ezután megteszi a szükséges lépéseket a vagyontárgyak lefoglalása érdekében.

A biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás adott esetben átalakítható végrehajtás során foganatosított lefoglalássá (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1489–1493. cikke).

2.1.2. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás

A. Általános megjegyzések

Bírósági határozat végrehajtása során csak végrehajtható jogcím alapján foganatosítható lefoglalás (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1494. cikke). Bírósági határozatok és közjegyzői okiratok csak királyi rendeletben meghatározott jogerősítő záradékkal ellátott hitelesített másolat vagy az eredeti példány alapján hajthatók végre.

A bírósági határozatot előzetesen kézbesítik az alperesnek (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1495. cikke). Ha a végrehajtható jogcím bírósági határozat, akkor az előzetes kézbesítés minden esetben kötelező az adós értesítése érdekében. Ha azonban a végrehajtható jogcím közjegyzői okirat, akkor az előzetes kézbesítés nem kötelező, mivel az adós már tudomással bír a jogcímről. A felülvizsgálat vagy fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő a bírósági határozat kézbesítésétől kezdődik. A fellebbezési határidő a bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalást felfüggeszti (de a biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalást nem) abban az esetben, ha a felet pénzüsszeg fizetésére kötelezték. Az előzetes végrehajtás (előzetesen végrehajtható bírósági határozat) kivételt képez a rendes felülvizsgálati vagy fellebbezési eljárás halasztó hatálya alól.

A jogosultnak a vagyontárgy kényszerértékesítése érdekében tett második lépése a fizetési meghagyás (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1499. cikke). Ez a végrehajtás első aktusa és egyben az adós utolsó figyelmeztetése, aki még mindig elkerülheti a lefoglalást ebben a szakaszban. A fizetési meghagyás kibocsátását követően a várakozási idő ingóság esetében egy nap (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1499. cikke), ingatlan esetében pedig 15 nap (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1566. cikke). A fizetési felszólításnak minősülő fizetési meghagyást kézbesíteni kell az adósnak, aki ezt követően késedelembe esik. A kényszervégrehajtás csak a fizetési meghagyásban megállapított pénzüsszeg behajtására irányulhat.

A várakozási idő leteltével a vagyontárgy lefoglalható. Ezt a bírósági végrehajtó végrehajtási intézkedés útján végzi. A végrehajtás tehát egy illetékes tisztviselő közvetítésével valósul meg. Ez a tisztviselő a jogosult közvetítőjének tekintendő; feladatait jogszabály határozza meg, és bírói felügyelet alatt működik. A jogosulttal szemben szerződéses felelősség, harmadik felekkel szemben pedig szerződésen kívüli felelősség terheli (jogszabály értelmében és az általános gondossági kötelezettség megsértése alapján).

A bírósági végrehajtó 3 munkanapon belül értesíti a lefoglalásról a lefoglalás, átruházás, engedményezés, csoportos adósságrendezés és kifogás bejelentésére szolgáló központi nyilvántartást (*Centraal Bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling en van protest*) (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1390. cikkének 1. §-a). Az értesítés ingó és ingatlan vagyontárgyak lefoglalása esetén is kötelező. Csak a bejelentésekre szolgáló központi nyilvántartás lefoglalással kapcsolatos bejegyzéseinek ellenőrzését követően foganatosítható lefoglalás bírósági határozat végrehajtása során vagy folytatható le a bevétel felosztására irányuló eljárás (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1391. cikkének 2. §-a). Ezt a szabályt azért fogadták el, hogy elkerüljék a szükségtelen lefoglalást, és erősítsék a lefoglalás kollektív dimenzióját.

B. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás: ingóságok

A bírósági határozatok végrehajtása során ingóságok lefoglalásához fizetési meghagyás szükséges, amellyel szemben az adós jogosult ellentmondást előterjeszteni. A lefoglalást a bírósági végrehajtó végrehajtási intézkedés útján végzi, és elsődlegesen biztosítási intézkedésnek minősül: a vagyontárgyat nem viszik el, és nem változik a tulajdonjog és a használat. Vagyontárgyat az adós lakóhelyétől eltérő helyen és harmadik fél helyiségében is le lehet foglalni.

Ingóságok esetében lefoglalásra nem csak egyszer kerülhet sor, de gyakorlatilag nincs értelme ugyanazon vagyontárgy második lefoglalásának a felmerülő költségekre tekintettel. Az adós vagyontárgyának értékesítéséből származó bevétel arányos felosztása esetén a lefoglalást végző személytől eltérő jogosultak is az eljárás részeseivé válnak (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1627. és azt követő cikkei).

A lefoglalásról hivatalos jegyzőkönyvet készítenek. A lefoglalt ingóságot legkorábban a lefoglalásról készült hivatalos jegyzőkönyv másolatának kézbesítését vagy az arról való értesítést követő egy hónap elteltével értékesítik. Ez az időszak arra szolgál, hogy az adós utolsó esélyt kapjon az értékesítés megakadályozására. Az értékesítést hirdetni kell a nyilvánosság részére plakátokon és újságokban elhelyezett hirdetményekben. Az értékesítésre árverési helyiségben vagy nyilvános piacon kerül sor, kivéve, ha más, alkalmasabb helyen történő értékesítést kérnek. Az értékesítést bírósági végrehajtó végzi, aki arról hivatalos jegyzőkönyvet készít, és beszedi az értékesítésből származó bevételt. A bírósági végrehajtó 15 napon belül arányosan felosztja bevételt (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1627. és azt követő cikkei). Ezt az eljárást általában békésen rendezik, amennyiben pedig nem, az ügyet a végrehajtási bíró elé utalják.

C. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás: ingatlanok (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1560–1626. cikke)

A végrehajtás a fizetési meghagyás kézbesítésével kezdődik.

A lefoglalást legkorábban 15 nap elteltével, de legkésőbb hat hónapon belül kell végrehajtani, ellenkező esetben a meghagyás érvénytelenné válik. A lefoglalási végzést 15 napon belül be kell jegyezni a jelzálog-nyilvántartásba, és hat hónapon belül kézbesíteni kell. A lefoglalási végzés bejegyzésével az ingatlan felett nem lehet rendelkezni, ami legfeljebb hat hónapig érvényes. A lefoglalási végzés bejegyzésének elmulasztása esetén a lefoglalás érvénytelen. Ingatlanok esetében – az ingóságokkal ellentétben – az egyszeri lefoglalás elve érvényesül (az egyszer már lefoglalt ingatlant nem lehet másodszor is lefoglalni).

Utolsó lépésként a végrehajtási bírótól közjegyző kijelölését kell kérni, aki a vagyontárgy értékesítését és a hitelezőkkel való elszámolást intézi. Az adós ellentmondást nyújthat be a kijelölt közjegyző intézkedéseivel szemben a végrehajtási bíróhoz. A vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó részletes és egyértelmű szabályokat jogszabály állapítja meg (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1582. és azt követő cikkeit). Az értékesítés általában nyilvános, de a bíró kezdeményezésére vagy a lefoglalást végző jogosult kérelmére lehetőség van zártkörű értékesítésre. Az értékesítésből származó bevételt a különböző hitelezők között az elfogadott elsőbbségi sorrend szerint osztják fel (elszámolás) (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1639–1654. cikkét). A hitelezőkkel való elszámolással kapcsolatos jogvitákról a végrehajtási bíró dönt.

2.1.3. Harmadik félnél történő lefoglalás

A harmadik félnél történő lefoglalás olyan követelés lefoglalását jelenti, amely az adóst egy harmadik féllel szemben illeti meg (például a munkáltatójától származó jövedelem). Ez a harmadik fél a lefoglalást végző jogosult másodlagos adósa. Nem szabad összetéveszteni a harmadik félnél történő lefoglalást (*beslag onder derden*) az adós tulajdonában álló, de harmadik fél helyiségében található vagyontárgy lefoglalásával (*beslag bij derden*).

A lefoglalás alapját képező követelés a lefoglalást kérő hitelezőnek a lefoglalással érintett adóssal szembeni követelése. A lefoglalandó követelés a lefoglalással érintett adós harmadik féllel / másodlagos adóssal szembeni követelése.

A harmadik félnél történő lefoglalást a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1445–1460. cikke (biztosítási intézkedésként foganatosított foglalás) és 1539–1544. cikke (bírószági határozat végrehajtása során foganatosított foglalás) szabályozza részletesen.

2.1.4. Költségek

Lefoglalás esetén a jogi költségek mellett a bírósági végrehajtó költségeit is figyelembe veszik. A bírósági végrehajtó hatósági szolgáltatásainak díját a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági végrehajtók eljárási díjairól, valamint bizonyos pótdíjakról szóló, 1976. november 30-i királyi rendelet (*Koninklijk Besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen*) (lásd: szövetségi igazságügyi szolgálat [*Service public fédérale Justice/Federale Overheidsdienst Justitie*]) állapítja meg.

3.2 A főbb feltételek

A. Biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás

Bizonyos jellemzőkkel rendelkező követelés jogosultja biztosítási intézkedésként lefoglalással élhet, függetlenül a lefoglalt vagyontárgy értékétől és a követelés összegétől (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1413. cikkét).

Az ilyen típusú lefoglalás első előfeltétele a sürgősség: az adós fizetőképességének veszélyben kell lennie, ami veszélyezteti a vagyontárgyak későbbi értékesítését. E feltétel teljesüléséről a bíróság objektív kritériumok alapján dönt. A sürgősségnek nemcsak a lefoglalás időpontjában, hanem akkor is fenn kell állnia, amikor a lefoglalás folytatásának szükségességét vizsgálják. Néhány kivétel van e feltétel alól: lefoglalás hamisítás esetén, lefoglalás váltóval kapcsolatos tartozás esetén és külföldi bírósági határozat végrehajtása.

A biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás második feltétele az, hogy a jogosultnak követeléssel kell rendelkeznie. Ha szükség van követelésre, akkor annak bizonyos feltételeknek meg kell felelnie (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1415. cikke): véglegesnek (nem feltételesnek), esedékesnek (jövőbeni követelések biztosítására is vonatkozik) és meghatározottnak (az összeg meghatározott vagy meghatározható) kell lennie. A követelés jellege és összege viszont nem bír jelentőséggel. A végrehajtási bíró dönt arról, hogy teljesülnek-e ezek a feltételek, de az ügyet később tárgyaló bíróságot nem köti ez a döntés.

Harmadszor, a biztosítási intézkedésként lefoglalás elrendelését kérő jogosultnak képesnek kell lennie a lefoglalásra. Ez egy olyan adminisztratív (nem rendelkezési) cselekmény, amelyet szükség esetén jogi képviselő is elvégezhet.

Szükség van a végrehajtási bíró engedélyére, kivéve, ha a jogosult javára már bírósági határozatot hoztak (lásd fent). Biztosítási intézkedésként foganatosított harmadik félnél történő lefoglalás, zárolás vagy bírósági határozattal rendelkező jogosult esetében azonban erre nincs szükség (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1414. cikke: minden bírósági határozat végrehajtható jogcímet jelent). A közjegyzői okiratok is végrehajtható jogcímet jelentenek.

B. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás

Bírósági határozat végrehajtása során is csak végrehajtható jogcím alapján foganatosítható foglalás (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1494. cikke). Ez lehet bírósági határozat, közokirat, adóhatósági végrehajtási végzés, végrehajthatóvá nyilvánított külföldi bírósági határozat stb.

A követelést meghatározott feltételeknek megfelelő okiratban kell megállapítani. A biztosítási intézkedésként foganatosított letiltáshoz hasonlóan a követelésnek biztosnak, meghatározottnak és esedékesnek kell lennie. A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1494. cikkének második bekezdése szerint a részletekben esedékes jövedelem kifizetése érdekében foganatosított lefoglalás a jövőbeli részletekre is kiterjed, amikor azok esedékessé válnak.

A jogcímnak érvényesnek is kell lennie. A végrehajtási bíró a jogcímet érvénytelennek tekinti, ha a lefoglalást kérő hitelező már nem jogosult, vagy ha a követelés részben vagy egészben megszűnt (elévült, megfizették, vagy más módon rendezték).

4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege

4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?

A. Általános megjegyzések

Kizárólag az adós tulajdonában álló ingóságok és ingatlanok foglalhatók le. Harmadik fél vagyontárgya nem foglalható le, bár az lényegtelen, hogy kinek a birtokában van az adós vagyontárgya a cselekmény idején. Vagyontárgyat ezért a bíróság engedélye alapján harmadik fél helyiségében is le lehet foglalni (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1503. cikke).

A jogosult főszabály szerint csak az adós meglévő vagyontárgyaiból hajthatja be a tartozást. Csak akkor van lehetőség a korábbi vagyontárgyak lefoglalására, ha az adós csalárd módon válik fizetésképtelenné. A jövőbeni követelések kivételével a jövőbeli vagyontárgyak lefoglalása általában kizárt.

A lefoglalt vagyontárgyakból származó jövedelem főszabály szerint a lefoglalással érintett személyt illeti meg a biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás esetén. Bírósági határozatok végrehajtása során foganatosított foglalás esetén azonban a jövedelem is lefoglalás alá esik, ezért az a lefoglalást kérő hitelezőt illeti meg.

Osztatlan közös tulajdonban álló ingatlan is lefoglalható, de az ingatlan kényszerértékesítését a közös tulajdon megszüntetéséig felfüggesztik (lásd például a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1561. cikkét). Különös szabályok vonatkoznak a házastársakra.

B. Lefoglalható vagyontárgyak

A vagyontárgynak lefoglalhatónak kell lennie. Bizonyos vagyontárgyak nem foglalhatók le. Ezek a vagyontárgyak jogszabályi rendelkezés, a vagyontárgy jellege vagy az adóshoz fűződő szoros személyes viszony miatt mentesülnek a lefoglalás alól. Nem mentesíthetők a vagyontárgyak a lefoglalás alól például rendeltetésük alapján. Az alábbi vagyontárgyakat ezért nem lehet lefoglalni:

- A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1408. cikkében felsorolt vagyontárgyak. Ezt a korlátozást azért vezették be, hogy az adós és családja számára észszerű életkörülményeket biztosítsanak.
- Azok a vagyontárgyak, amelyek nem bírnak forgalmi értékkel, ezért azokat a jogosult nem tudja hasznosítani.
- Azok a vagyontárgyak, amelyek azért elidegeníthetetlenek, mert szorosan kapcsolódnak az adós személyéhez.
- Külön jogszabályok alapján lefoglalás alól mentes vagyontárgyak (például kiskorúak jövedelme és munkabére, kiadatlan könyvek és zenék, a fogvatartottak által végzett munkából származó jövedelem).
- A munkabérek (jövedelmek lefoglalása) és a hasonló követelések általában csak korlátozott mértékben foglalhatók le (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1409. és 1409a. cikkét, valamint 1410. cikkének 1. §-át). Ez vonatkozik például a bíróság által a nem vétkes házastársnak megítélt tartásdíjra. Bizonyos jövedelmek, például a minimum megélhetési jövedelem, teljesen mentesek a lefoglalás alól (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1410. cikkének 2. §-át). A lefoglalhatósággal kapcsolatos korlátozások azonban nem vonatkoznak a tartási kötelezettségek behajtását kérő jogosultakra, akiknek a követeléseik elsőbbséget élveznek (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1412. cikkét).

Régebben az állam mentesült a végrehajtási cselekmények alól, ami azt eredményezte, hogy nem volt lehetséges az állami tulajdon lefoglalása. Ezt mára némileg módosította a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1412a. cikke.

Különös szabályok vonatkoznak a hajók és a légi járművek lefoglalására (a biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás tekintetében lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1467–1480. cikkét, a bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás tekintetében pedig lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1545–1559. cikkét).

C. *Kantonnement*

Amikor egy vagyontárgyat lefoglalnak, a lefoglalás általában a vagyontárgy egészére vonatkozik, még akkor is, ha értéke meghaladja a követelés összegét. Ez komoly hátrányt jelent az adós számára, mert a vagyontárgy egésze felett nem tud rendelkezni. E hatás mérséklése érdekében a belga jogalkotó megteremtette a *kantonnement* lehetőségét: az adós letétbe helyez egy bizonyos összeget, és újból használhatja tulajdonát ((lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1403–1407a. cikkét).

4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?

A. Lefoglalás

A lefoglalás pillanatától kezdve az adós elveszíti a vagyontárgy feletti rendelkezési jogot. A lefoglalás azonban nem jelenti azt, hogy a lefoglalást kérő hitelező elsőbbségi követelésre tenne szert. A rendelkezési jog gyakorlásától való eltiltás azt jelenti, hogy az adósnak többé nem szabad elidegenítenie vagy megterhelnie a vagyontárgyat. A vagyontárgy azonban az adós birtokában marad. Gyakorlatilag nincs változás a helyzetében; a jogi helyzet azonban eltér.

A rendelkezési jog gyakorlásától való eltiltás megszegésének az a szankciója, hogy a lefoglalással érintett személy által végzett cselekmények nem kötik a lefoglalást kérő hitelezőt.

Ez az eltiltás azonban csak viszonylagos abban az értelemben, hogy kizárólag a lefoglalást kérő hitelező javára alkalmazandó. Az egyéb jogosultaknak továbbra is tűrniük kell az adós vagyonában bekövetkező változásokat. Egyszerűen csatlakozhatnak azonban a már engedélyezett lefoglaláshoz.

A rendelkezési jog gyakorlásától való eltérés az első lépés a vagyontárgy értékesítésének folyamatában. A vagyontárgyak a bíróság ellenőrzése alá kerülnek. A bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás tehát elsősorban szintén biztosítási funkciót tölt be.

B. Harmadik félnél történő lefoglalás

Ez a lefoglalási forma megszünteti az ellenőrzést a lefoglalt követelés egésze felett, tekintet nélkül annak a követelésnek az értékére, amely a lefoglalás indokát képezte. A harmadik fél részleges kifizetést teljesíthet (*kantonneren*). A követelés ellenében végzett cselekmények nem érvényesíthetők a lefoglalást kérő hitelezővel szemben. A harmadik félnél történő lefoglalás megtörténtét követően nincs helye további elszámolásnak a lefoglalással érintett adós és a harmadik fél között.

4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A. Biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás

A biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás legfeljebb három évig érvényes. Ingóság lefoglalása és harmadik félnél történő lefoglalás esetén a hároméves időszak a fizetési meghagyás, illetve a végrehajtási intézkedés napjától kezdődik (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1425–1458. cikke). Ingatlan lefoglalása esetén a hároméves időszak a jelzálog-nyilvántartásba történő bejegyzés napjával kezdődik (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1436. cikke).

Az időtartam indokolt esetben meghosszabbítható (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1426., 1459. és 1437. cikke).

B. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás

Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás esetén csak a lefoglalás előtt kibocsátott meghagyásra vonatkozik maximális érvényességi időtartam. Ilyen típusú lefoglalás esetén ez az időtartam ingóságok esetében tíz év (a rendes határidő, mert nem alkalmazandók különös rendelkezések), ingatlanok esetében pedig hat hónap (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1567. cikke). Hajó lefoglalása esetén ez az időtartam egy év (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1549. cikke).

5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?

A. Biztosítási intézkedésként foganatosított lefoglalás

Ha a végrehajtási bíró megtagadja a lefoglalás biztosítási intézkedésként való engedélyezését, a felperes (azaz a jogosult) egy hónapon belül fellebbezést nyújthat be a határozattal szemben a fellebbviteli bírósághoz. A fellebbezést a másik fél meghallgatása nélkül (*ex parte*) bírálják el. Ha a fellebbezés nyomán engedélyezik a lefoglalást, az adós jogosult harmadik fél perbevonásával pert indítani a határozattal szemben (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1419. cikkét).

Ha a végrehajtási bíró engedélyezi a lefoglalást biztosítási intézkedésként, az adós vagy bármely más érdekelt fél harmadik fél perbevonásával pert indíthat a határozattal szemben. Az eljárás megindításának határideje egy hónap, és az eljárást a határozatot hozó bíróságnál kell megindítani. A bíróság kontradiktórius eljárásban hoz döntést. A harmadik fél perbevonásával folyó pernek általában nincs halasztó hatálya (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1419. és 1033. cikkét).

Ha biztosítási intézkedésként bírói engedély nélkül is el lehet rendelni lefoglalást, az adós fellebbezést nyújthat be a végrehajtási bíróhoz a lefoglalás megszüntetése iránt (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1420. cikke). Ez az eljárás a lefoglalás megtámadása, amelyet ideiglenes intézkedés iránti eljárásban kell elbírálni, és szükség esetén kényszerítő bíróság szabható ki. A kereset jogalapja lehet a sürgősség hiánya (Cass. 1984. szeptember 14., Arr. Cass. 1984–85, 87).

A körülmények megváltozása esetén a lefoglalással érintett személy (az összes fél végrehajtási bíró elé idézésével), a lefoglalást kérő hitelező vagy a közvetítő kérelmet nyújthat be a végrehajtási bíróhoz a lefoglalás módosítása vagy visszavonása iránt.

B. Bírósági határozat végrehajtása során foganatosított lefoglalás

Az adós ellentmondást nyújthat be a fizetési meghagyással szemben, vitatva annak jogi érvényességét. Az ellentmondás benyújtására nincs törvényben meghatározott határidő, és annak nincs halasztó hatálya. Az ellentmondás indoka lehet például eljárási hiba vagy türelmi időszak iránti kérelem (ha a végrehajtható jogcím közjegyzői okirat).

Az adós ellentmondást nyújthat be a végrehajtási bíróhoz vagyontárgyainak értékesítésével szemben, de annak nincs halasztó hatálya.

A lefoglalást kérő hitelezőtől eltérő jogosultak kifogásolhatják az eladási árat, de magát az értékesítést nem.

Az a harmadik fél, aki azt állítja, hogy ő a lefoglalt vagyontárgy tulajdonosa, szintén ellentmondást nyújthat be a végrehajtási bíróhoz (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1514. cikke). Ez egy visszatérítésre irányuló eljárás, és halasztó hatálya van.

A bírósági határozat végrehajtását kérő fél csak egyetlen hitelesített másolatot kap. Ezt egy díj (kibocsátási díj) megfizetésének bejegyzése ellenében bocsátják ki.

Végrehajtási záradék:

„Mi, Fülöp, a Belgák Királya,

Minden élőnek és eztán születendőnek:

- Azt rendeljük és parancsoljuk, hogy minden végrehajtó, akitől azt kérjük, hajtsa végre ezt az ítéletet, büntető ítéletet, határozatot, végzést vagy okiratot;
- Hogy főügyészünk és az elsőfokú bíróságokon működő ügyészeink szerezzenek érvényt annak, és hogy a hatóságok valamennyi vezetője és tisztviselője a törvény által megkövetelt módon nyújtson segítséget;
- Fentiek hitelül ezt az ítéletet, büntető ítéletet, határozatot, végzést vagy okiratot a bíróság vagy a közjegyző aláírásával és bélyegzőjével ellátták.”

A bírósági határozat vagy közokirat végrehajtásához kapcsolódó cselekményekért a bírósági végrehajtó a végrehajtási bírónak felel. Etikai ügyekben az ügyészséghez és a bírósági végrehajtói kamara regionális kirendeltségéhez lehet fordulni.

A vagyontárgy fekvési helye szerinti nyilvántartás az illetékes (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1565. cikke). A nyilvántartás tájékoztatást ad az ingatlanról, például a tulajdonjogról, az ingatlanra bejegyzett jelzalogról.

azaz az összes érintett félről.

6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv számos rendelkezést tartalmaz a nem lefoglalható vagyontárgyakkal kapcsolatban (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1408–1412c. cikke).

A hitelezők nem érvényesíthetik követeléseiket bizonyos ingóságokkal szemben: amelyek szükségesek a lefoglalással érintett személy és családja mindennapi életviteléhez; szakmájuk gyakorlásához; a lefoglalással érintett személy vagy az ugyanazon lakcímen élő eltartott gyermekei képzésének vagy tanulmányainak folytatásához (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1408. cikkét). Részben mentesül a lefoglalás és az engedményezés alól a munkából és egyéb tevékenységekből származó jövedelem, valamint a járadékok, nyugdíjak és az egyéb jövedelem.

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1409. cikkének 1. §-a határozza meg a lefoglalás alóli teljes vagy részleges mentesülés alapjául szolgáló küszöbértéket, amelyet évente indexálnak. A lefoglalható vagy engedményezhető részösszegek fokozatosan növekednek, ha az adósnak eltartott gyermekei vannak.

A bírósági határozat végrehajtása iránti jogi követelésekre főszabály szerint az általános elévülési idő vonatkozik, azaz 10 év.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 03/08/2017